

FİKRİ SİNAİ VE MÜLKİYET HAKLARI MODÜLÜ

1- Buluşum var ADAPTTTO 'dan nasıl destek alabilirim?

Cevap:

- Buluşlarınıza ücretsiz ön araştırma yaptırabilirsiniz.
- Fikirlerinizin patentlenmesi için danışmanlık alabilirsiniz.
- Patent başvurularınızı yaptırabilirsiniz.
- Var olan başvurularınızı takip ettirebilirsiniz.
- Ticarileşme ihtimali yüksek olan buluşlarınıza destek alabilirsiniz.
- Buluşlarınıza patent değerlemesi yaptırabilirsiniz.
- Buluşlarınızı lisanslayabilir ya da devredebilirsiniz.

2- Buluş Nedir?

Cevap:

Buluş ya da **icat**, daha önce bulunmayan bir şeyin insan çabasıyla geliştirilmesidir. İcatların çoğu daha önce var olan teknolojilerin yeni ve benzersiz biçimde bir araya getirilmesinin sonucudur. Bu yeni ürün belirli bir insan gereksinimini karşılama çabası sonucunda, mucidin bir işi daha çabuk ya da daha verimli yapma isteği sonucunda, hatta bazen rastlantıyla ortaya çıkabilir. Bireysel çalışmanın sonucu olabileceği gibi, ekip çalışmasıyla da gerçekleştirilmiş olabilir. Zaman zaman icatların, dünyanın farklı kesimlerinde aynı sıralarda, ama birbirlerinden bağımsız olarak ortaya çıktıkları da görülür.

3- Buluşun Kapsamı Nedir?

Cevap:

- Yeni bir ürün,
 - Bir ürünün üretilmesi için yeni bir yöntem,
 - Bilinen bir üründe yapılan geliştirmeler,
- buluş kapsamındadır.

4- Teknik özellik hangi kriterler ile sorgulanabilir?

Cevap:

Buluşlara patent verilebilmesi için teknik bir özelliğinin olması ön koşuldur. Bir buluşun teknik bir özelliğinin olup olmadığına karar verilebilmesi için, buluşa, bir örnek olarak, aşağıda açıklanan kriterler açısından yaklaşılabilir.

- Buluşun teknik bir sonuç ortaya koyması,
- Buluşun gerçekleştirilmesinin teknik yaklaşımlarla mümkün olması,
- Buluşun teknik bir sorunu çözmesi,
- Buluşun belirgin bir şekilde veya en azından dolaylı olarak somut teknik yöntemlerle tanımlanması.

5- Patent Nedir?

Cevap:

Buluş sahibinin buluşu üzerindeki üretim, satım ve kullanım haklarını sınırlı bir süre ve yer için üçüncü kişilere karşı güvence altına alan buluş belgesidir.

6- Neden Patent Verilir?

Cevap:

Patent sisteminin amacı; patente konu olan buluşu, yenilikçi ve yaratıcı fikirleri desteklemek için gereken korumayı sağlamaktır. Yapılan buluşlarla sağlanan teknik çözümlerin sanayide kullanımı ve teknik, ekonomik ve sosyal açıdan sağlanacak ilerleme patent yasalarıyla garantilenir. Bunun yanı sıra aynı buluşun tekrardan üretilmesiyle harcanacak emek, zaman ve maliyetin önüne geçilmiş olunur.

7- Patent/Faydalı Model Belgesi nedir?

Cevap:

Patent veya Faydalı Model Belgesi, sanayi alanındaki bir buluşun sahibine yetkili *resmi kurum* tarafından verilen ve bu buluşun belirli bir süre korunmasını sağlayan belgelerdir.

8- Patent Ön Araştırması Nedir?

Cevap:

Patent ön araştırması;

- Bir buluş iddiası ile karşılaştırmak için, önceki patent başvurusu ve/veya patent metinlerini;
- Yeni üretilecek bir ürünün patenle korunan bir buluşla çakışıp çakışmadığını ;
- Rakiplerin patent başvuruları veya aldıkları patentlerini; saptamak ve
- Patent başvurusunu hazırlamaya başlamadan önce buluş ile ilgili teknik alanda önceki tekniği öğrenmek için yapılan zaman ve maliyet tasarrufu sağlayan bir ön çalışmadır.
- Patent araştırması çoğunlukla aranan konuya ilişkin anahtar sözcüklerle, IPC (International Patent Classification) veya ECLA (European Classification) koduyla yapılmaktadır. Ayrıca patent/başvuru sahibi, buluşçu bilgisine göre de araştırma yapılabilir. Ayrıntılı bilgi için patent@ankrapatent.com adresinden bize ulaşabilirsiniz.

9- Her buluş yaptığını söyleyen kişiye patent verilir mi?

Cevap:

Kısaca “verilmez” denilebilir. Buluş bir iddiadır. Buluşların korunabilmesi için gerekli kriterlerin varlığı *patent ofisleri* tarafından incelenir.

10- Patent ile korunacak buluşlarda aranan kriterler nelerdir?

Cevap:

- Yenilik, (başvurudan önce yayınlanmamış veya kamuya açıklanmamış olmak) 551 KHK (Madde 7)
- Bir buluş basamağını içermek “teknik bilinen durumunu aşmak” (buluşun ait olduğu teknik alanda uzman bir kişinin bilgisi dahilinde olmaması) 551 KHK (Madde 9)
- Sanayiye uygulanabilir olmak (birden çok üretilebilir veya tekrar edilebilir olmak) 551 KHK (Madde 10)

11- Buluş niteliğinde olmadıkları için patent verilemeyecek konular hangileridir?

Cevap:

- Keşifler, bilimsel teoriler, matematik metotları;
- Zihni, ticari ve oyun faaliyetlerine ilişkin plan, usul ve kurallar;
- Edebiyat ve sanat eserleri, bilim eserleri, estetik niteliği olan yaratmalar, bilgisayar yazılımları;
- Bilginin derlenmesi, düzenlenmesi, sunulması ve iletilmesi ile ilgili teknik yönü bulunmayan usuller.
- İnsan veya hayvan vücuduna uygulanacak cerrahi ve tedavi usulleri ile insan, hayvan vücudu ile ilgili teşhis usulleri.

12- Buluş niteliğinde olmalarına karşın patent verilmeyen buluşlar var mıdır?

Cevap:

Evet. Konusu kamu düzenine veya genel ahlaka aykırı olan buluşlar ve bitki veya hayvan türleri veya önemli ölçüde biyolojik esaslara dayanan bitki veya hayvan yetiştirilmesi usullerine patent verilmez.(551 KHK /Mad.6)

13- Patent Verilemeyecek Konularda İstisnalar Var mıdır?

Cevap:

Cerrahi, tedavi ve teşhis usullerinin herhangi birinde kullanılan terkip ve maddeler ile bunların üretim usullerine patent verilebilir.

Buluş niteliğinde olmadıkları için kapsam dışında olan konularda münhasıran koruma talep edilmesi halinde patent verilmez veya münhasıran koruma talep edilmez ise patent verilir.

İkinci istisna özellikle bilgisayar yazılımlarının patent ile de korunmasını sağlayabilir. Bilgisayar yazılımları da patent verilerek korunamayacak konular arasındadır. Ancak istisnai olarak bilgisayar yazılımlarının donanım/donanımlar ile birlikte kullanılmasına ilişkin yöntemler veya yazılım ile geliştirilen cihazlar patent ile korunabilmektedir. Bu sebeple bilgisayar yazılımlarının yer aldığı buluşların uzmanlar tarafından irdelenmesi ve bu doğrultuda karar verilmesi uygun olacaktır. Ayrıntılı bilgi için bize patent@ankrapatent.com adresinden ulaşabilirsiniz.

14- Faydalı Model Belgesi ile korunacak buluşlarda aranan kriterler nelerdir?

Cevap:

- Yenilik, (başvurudan önce yayınlanmamış veya kamuya açıklanmamış olmak) 551 KHK (Madde 7)
- Sanayiye uygulanabilir olmak (birden çok üretilebilir veya tekrar edilebilir olmak) 551 KHK (Madde 10)

15- Faydalı Model Belgesi verilerek korunamayan buluşlar nelerdir?

Cevap:

- Keşifler, bilimsel teoriler, matematik metotları;
- Zihni, ticari ve oyun faaliyetlerine ilişkin plan, usul ve kurallar;
- Edebiyat ve sanat eserleri, bilim eserleri, estetik niteliği olan yaratmalar, bilgisayar yazılımları;
- Bilginin derlenmesi, düzenlenmesi, sunulması ve iletilmesi ile ilgili teknik yönü bulunmayan usuller.
- İnsan veya hayvan vücuduna uygulanacak cerrahi ve tedavi usulleri ile insan, hayvan vücudu ile ilgili teşhis usulleri

Yukarıda listelenen buluşların yanı sıra usuller ve bu usuller sonucunda elde edilen ürünler ile kimyasal maddeler hakkında faydalı model belgesi verilmez. (KHK 551/Madde 155)

16- Patent başvurusu yapmak belge almak için yeterli midir?

Cevap:

Hayır. Patent başvurusu yapıldıktan sonra, TPE tarafından kayıt edilir. Daha sonra sırasıyla aşağıdakiler yapılır :

- Şekli şartlar açısından incelenir.
- Alındı ve şekli şartlara uygunluk bildirilir.
- 12. ayda yıllık ücret ödenir.
- En geç 15. ayda araştırma talep edilir.
- Başvuru 18. ayda yayınlanır.
- Araştırma raporu düzenlenir ve yayınlanır.
- İncelemeli/İncelemesiz sistem tercih edilir.
- İnceleme talep edilir ve TPE tarafından İnceleme Raporu düzenlenir.
- Patent verilir.

17- Patent alınması ne kadar sürmektedir?

Cevap:

Patent başvurusu sonrası talep edilen araştırma raporunun temini, tekrarlanan inceleme talep sayısı ve inceleme rapor(larına) karşı iletilecek görüşe bağlı olarak değişiklik göstermekle birlikte, başvurudan belge alım aşamasına kadar geçecek süreç üç ila dört yıllık bir zamana yayılmaktadır. Başvuru sahibi tarafından incelemesiz patent verilmesinin tercihi halinde belirtilen süre kısalmaktadır.

18- İncelemeli ve incelemesiz patent nedir?

Cevap:

Patent başvuru sahipleri, tekniğin bilinen durumu hakkında araştırma raporunun TPE tarafından iletilmesi sonrasında bildirim tarihi itibari ile üç aylık süre içerisinde sistem tercihinde (incelemeli veya incelemesiz) bulunmak zorundadır. Anılan araştırma raporunun değerlendirilmesi sonrasında, başvuru sahibinin incelemeli sistem tercihetmesi halinde TPE'ye inceleme raporunun düzenlenmesi için talep yapılması gerekmektedir. Sürecin olumlu devam etmesi halinde başvuru sahibi incelemeli patent uyarınca yirmi yıllık bir koruma elde edebilecektir. İncelemesiz patentte ise, başvuru sahibi, araştırma raporu sonuçlarına göre inceleme talep etmeden doğrudan belge alım aşamasına geçebilecektir. Bu durumda incelemesiz patent uyarınca yedi yıllık bir koruma elde edilmiş olacaktır.

19- İncelemesiz Patent incelemeli Patente dönüştürülebilir mi?

Cevap:

İncelemesiz patentin incelemeli patent dönüştürülebilmesi için başvuru tarihinden itibaren en geç yedi yıl içerisinde TPE'ye inceleme talebinin iletilmesi gerekmektedir. Bu talep başvuru sahibi veya üçüncü kişiler tarafından yapılabilmektedir. İnceleme talebinin başvuru tarihi itibari ile yedi yıllık süre içerisinde yapılmaması halinde koruma sona ermektedir.

20- Faydalı Model Belgesi başvurusu yapmak belge almak için yeterli midir?

Cevap:

Hayır, faydalı model başvurusunun TPE'ye yapılması sonrasında, başvuru şekli şartlara uygunluk kriterleri açısından TPE tarafından değerlendirilir. Sonrasında sicile kayıt edilerek başvuru numara ve geçerli tarih detayları ile başvuru sahibine iletilir. Faydalı Model Belgesi başvurularında tekniğin bilinen durumu hakkında araştırma raporu ve inceleme raporu düzenlenmemektedir. Bu nedenle, şekli şartlara uygunluk belgesinin TPE tarafından iletilmesi sonrasında başvuru sahibi 18 aylık yayın süresini bekleyebileceği gibi erken yayın talebinde de bulunabilmektedir. Yayın süresinin tamamlanması sonrasında belge kararı TPE tarafından başvuru sahibine bildirilmekte, resmi ücretlerin belirtilen süre içerisinde ödenmesi sonrasında belge TPE tarafından düzenlenerek başvuru sahibine iletilmektedir.

21- Faydalı Model Belgesi'nin alınması ne kadar sürmektedir?

Cevap:

Araştırma ve inceleme raporlarının düzenlenmemesi nedeniyle faydalı model belgesinin alınması, 18 aylık yayın tarihi dışında, bir ila bir buçuk yıllık bir zamana yayılmaktadır.

22- Patent veya Faydalı Model Belgesi başvurusuna hangi aşamada karar verilmelidir?

Cevap:

Bir buluş için doğru koruma şeklinin seçilmesi maddi ve manevi açılardan önemlidir. Bir patent başvurusu yapmak maliyetli ve uzun süreli bir işlem olmakla birlikte patent ile korunması mümkün olmayacak bir buluş için fazla zaman harcamak ve masraf yapmak doğru değildir. Patentto'nun uzman mühendisleri tarafından ön araştırma hizmeti ile buluşlar bir süzgeçten geçirilerek koruma türüne karar verilmesi için yönlendirme yapılmaktadır. Ayrıntılı bilgi için bize fsmh@patentto.com.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

23- Faydalı Model Belgesi ve Patent aynı korumayı sağlar mı?

Cevap:

Faydalı Model Belgesi de Patent ile aynı şekilde koruma sağlamaktadır. "Faydalı Model Belgesi daha az korur" gibi bir düşünce yanlıştır. 551 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre Faydalı Model Belgesi ile Patent aynı hakları sağlar. Ancak Faydalı Model Belgesinde "yenilik" kriteri aranmasına rağmen başvuru yapıldıktan sonra araştırma ve inceleme raporları düzenlenmemekte, yeni olmayan bir buluş için de Faydalı Model Belgesi alınabilmektedir. Böyle durumlarda söz konusu yeni olmayan buluşları içeren belgelere hükümsüzlük davası açıldığında verilen belge iptal edilebilmektedir. Bunun dışında Faydalı Model Belgesi ile Patent arasındaki bir diğer fark da koruma süreleridir. Patent 20 yıl, Faydalı Model Belgesi 10 yıl koruma sağlamaktadır.

24- Faydalı Model Belgesi Başvurusunun Patent Başvurusuna nazaran avantajı var mıdır? Varsa nedir?

Cevap:

Bir Faydalı Model Belgesi başvurusu ve belge alma süreci patente göre daha kısa sürmekte ve maliyeti de patente göre daha az olmaktadır. Ancak koruma süresi kısa olduğundan başvuru yapılacak buluşun nitelikleri yeterli ise bir Faydalı Model Belgesi başvurusu yerine patent başvurusu yapılması önerilmektedir.

25- Başvuru yapıldıktan sonra mı yoksa belge alındıktan sonra mı 'koruma' başlar?

Cevap:

Koruma, başvurunun TPE'ye sunulduğu tarihten başlamaktadır.

26- Başvuru yapılmadan ürünü satmaya başlayabilir miyim?

Cevap:

Bir buluşa konu ürünün, başvurusu yapılmadan satılmaya başlanması, doğabilecek hak kayıplarından ötürü önerilmemektedir. Başvuru yapıldıktan sonra buluş konusu ürün satılabilir.

27- Rakiplerin Buluşları Sürekli Olarak Nasıl İzlenir? (PATENT TAKİP)

Cevap:

Patent takip hizmeti ile Türk Patent Enstitüsü'nce her ay yayınlanan patent bültenlerinde faaliyet alanınızla ilgili Türk ve Türkiye'de koruma talep eden tüm yabancı patent/faydalı model belgesi başvuruları ile Avrupa patentini almış ve Türkiye'de de korunan Avrupa Faaliyet alanınızda veya istediğiniz alanlarda tespit edilen tüm başvuruların ve Avrupa Patentlerinin özetlerinin de yer aldığı yayın sayfaları e-posta ile her ay bildirilmektedir. Bu hizmetimiz sayesinde talep edilen tüm dallarda ulusal patent başvurularını izlemek ve patentle korunamayacağı düşünülen başvurulara görüş bildirmek veya itiraz etmek mümkün olmaktadır.

28- Buluşlara patent başvurusu yapmak ne gibi avantaj sağlar?

Cevap:

Ürün tanımları ve endüstriyel uygulamalar, patent veya faydalı model başvurusu yapıldıktan sonra serbesttir, başvurular belge alınincaya kadar geçici bir koruma sağlar. Bu nedenle korunmak istenen bütün yeni buluşlar için patent veya faydalı model belgesi başvurusu yapılması önerilir.

29- Buluşların patent ile korunmasındaki ana amaç nedir?

Cevap:

- Buluş faaliyetinin özendirilmesi,
- Buluş sahibinin ödüllendirilmesi,
- Araştırma geliştirme sonuçlarının açıklanarak, teknik bilginin yaygınlaştırılması

30- Kimler Türkiye’de patent başvurusu yapabilir? Patent korumasından yararlanacak kişiler kimlerdir?

Cevap:

Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde ikametgahı olan veya sınai veya ticari faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişiler veya Paris Sözleşmesi ve WTO -TRIPS anlaşmasına üye ülkelerin gerçek veya tüzel kişileri başvuru yapmak hakkına sahiptir.

Yukarıda açıklananlar dışında kalmasına rağmen, Türkiye Cumhuriyeti uyuğundaki kişilere kanunen veya fiilen patent ve/veya faydalı model belgesi koruması tanıyan devletlerin uyuğundaki gerçek veya tüzel kişiler de, karşılıklılık ilkesi uyarınca Türkiye’de patent ve/veya faydalı model belgesi korumasından yararlanır.

31- Patentten doğan haklara tecavüz sayılan fiillerin nelerdir?

Cevap:

- Patent sahibinin izni olmaksızın buluş konusu ürünü kısmen veya tamamen üretme sonucu taklit etmek;
- Kısmen veya tamamen taklit suretiyle meydana getirildiğini bildiği veya bilmesi gerektiği halde, tecavüz yoluyla üretilen ürünleri satmak, dağıtmak veya bir başka şekilde ticaret alanına çıkarmak veya bu amaçlar için ithal etmek veya ticari amaçla elde bulundurmak veya uygulamaya koymak suretiyle kullanmak;
- Patent sahibinin izni olmaksızın buluş konusu olan usulü kullanmak veya buluş konusu usulle doğrudan doğruya elde edilen ürünleri satmak, dağıtmak veya bir başka şekilde ticaret alanına çıkarmak veya bu amaçlar için ithal etmek veya uygulamaya koymak suretiyle kullanmak;
- Patent sahibi tarafından sözleşmeye dayalı lisans veya zorunlu lisans yoluyla verilmiş hakları izinsiz genişletmek veya bu hakları üçüncü kişilere devir etmek;
- Fiillere iştirak veya yardım veya bunları teşvik etmek veya hangi şekil ve şartlarda olursa olsun bu fiillerin yapılmasını kolaylaştırmak;
- Kendisinde bulunan ve haksız olarak üretilen veya ticaret alanına çıkarılan eşyanın nereden alındığını veya nasıl sağlandığını bildirmekten kaçınmak.

Patent bir ürünün üretimine ilişkin bir usul için alınmışsa, aynı nitelikleri taşıyan her ürün, patenti alınmış usule göre yapılmış sayılır. Usule tecavüz etmeksizin ürünü ürettiğini iddia eden davalı bunu ispat etmekle yükümlüdür.

Patent başvurusu yayınlandığı takdirde, başvuru sahibi, buluşa vaki tecavüzlerden dolayı hukuk davası açmaya yetkilidir. Tecavüz eden, başvurudan veya kapsamından haberdar edilmiş ise, başvurunun yayınlanmış olmasına bakılmaz. Tecavüz edenin kötü niyetli olduğuna mahkeme tarafından hükmolunursa, yayından önce de tecavüzün varlığı kabul edilir.

32- Buluş bütünlüğü nedir?

Cevap:

Patent başvurusu, yalnız bir tek buluşu veya genel nitelikte bir ana buluş fikri etrafında gerçekleştirilmiş olan ve birbirlerine bu ana buluş fikri ile bağlı birden çok buluşu içerir.

Bu özelliği içermeyen başvurular buluş bütünlüğü olmadığı gerekçesiyle başvurulara ayrılır.

33- Bölünmüş Başvurunun Durumu Nedir?

Cevap:

Bölünmüş olan bir başvuruda, ilk başvuru konusunun kapsamı içinde kalmak kaydıyla, ayrılan her başvuru için başvuru tarihi, ilk başvurunun tarihidir. İlk başvuruda rüçhan hakkı talep edilmişse, ilk başvurunun rüçhan hak veya hakları ayrılan her başvuruya da tanınır.

Bölünmüş başvuruyu yapan; başvuruyu yaptığı tarihte, tekniğin bilinen durumu ile ilgili araştırma yapılmasını TPE'den talep eder ve talep tarihinden itibaren üç ay içerisinde Ücret Tarifesinde belirtilen ücreti öder.

Başvuruyu yapan; bu madde hükmüne göre, tekniğin bilinen durumu ile ilgili araştırma yapılmasını talep etmezse veya ücretini ödemezse, başvuru geri alınmış sayılır.

34- Ek Patent nedir?

Cevap:

Patent başvurusu veya patentin sahibi patent konusu buluşu mükemmelleştiren veya geliştiren ve asıl patentin konusu ile bütünlük içinde bulunan buluşların korunması için, ek patent başvurusunda bulunabilir.

Patent verilmesi kabul edilinceye kadar, patentin verilmesi kabul edilmese dahi, patent başvurusuna ek patent talepleri yapılabilir.

Tekniğin bilinen durumunun aşılması, ek patentler için uygulanmaz. Ek patentlerin rüçhan tarihi, başvuru tarihlerine göre belirlenir. Ek patentin süresi, asıl patentin süresi kadar olup, ek patentler için yıllık ücret ödenmez.

35- Gizli Patent Nedir?

Cevap:

Milli Savunma çıkarları söz konusu olduğunda Milli Savunma Bakanlığı Patentin gizli olmasına karar verebilir. Bu durumda patent başvurusu ve patent gizli kabul edilir ve topluma açıklanmaz. Milli Savunma Bakanlığı, gizli tutma yükümlülüğüne uymak şartıyla, yapılan tüm başvuruları önceden incelemek yetkisine sahiptir.

36- TÜBİTAK Patent Teşvik ve Destekleme Programı'na nasıl başvurulur?

Cevap:

Patent başvurusu 23.08.2006 tarihinden sonra yapıldıysa teşvik başvuru formu, taahhütname, şekli uygunluk belgesi ve onaylı imza sirküleri/nüfus kayıt örneği ile teşvik başvurusu yapılır.

37- TÜBİTAK Patent Teşvik türleri nelerdir?

Cevap:

TÜBİTAK Patent teşvik türleri TBF-1; TBF-2 (geri ödemesiz) ve TBF-3 (geri ödemeli) olarak üç ana gruptan oluşmaktadır.

- TPE nezdinde yapılan ulusal patent başvuruları için TBF-1 (geri ödemesiz)
- Dünya Fikri Haklar Örgütü (WIPO) nezdinde yapılan uluslararası patent başvurusu (PCT) ve Avrupa Patent Ofisi (EPO) nezdinde yapılan Avrupa Patenti (EP) başvurusu için TBF-2 (geri ödemesiz)
- Uluslararası ve Avrupa Patenti başvuruları ülke giriş aşamaları için TBF-3 (geri ödemeli)

38- TÜBİTAK teşvikinden ulusal başvurusu için onay almış bir patent başvurusu sahibi, PCT/EP başvurusu yaptığı takdirde tekrar teşvikten yararlanabilir mi?

Cevap:

Evet yararlanabilir. TPE nezdinde yapılmış ve TÜBİTAK teşvik kapsamında onay almış ulusal patent başvurusuna konu buluş için yapılacak PCT veya Avrupa Patenti (EP) başvurusu için TBF-2 teşvik başvurusu yapılabilir. PCT veya Avrupa Patenti ülke aşamalarında ise TBF-3 teşvik başvurusu yapılabilmektedir.

39- Gerçek veya Tüzel Kişiler TÜBİTAK Patent teşviklerinden hangi sıklıkta yararlanabilmektedir?

Cevap:

TÜBİTAK Patent Teşvikleri yıllık bazda belirlenmiş dönemlerden oluşmaktadır. Bir yıllık süre içerisinde tüzel kişiler en fazla yirmi, gerçek kişiler ise beş başvuru için patent başvurusu desteğinden yararlanabilmektedirler.

40- TÜBİTAK Teşvik başvurusu vekil aracılığı ile yapılabilir mi?

Cevap:

Evet, bu durumda yukarıda belirtilen belgelere vekil ile yapılan imzalı sözleşmenin eklenmesi gerekmektedir. Teşvik başvurusunun bir vekil aracılığı ile yapılması halinde TBF-1 ve TBF-2 teşvik başvuruları teşvik tutarı olan 3000 TL'ye ek olarak, 450 TL tutarında vekille çalışma karşılığı, ek bir teşvik tutarı, başvuru sahibinin doğrudan hesabına aktarılmaktadır.

41- Buluşumu daha önce bir yerde açıklamış olmam patent almamı engeller mi?

Cevap:

Evet engeller. Ancak bir buluşa patent verilmesini etkileyecek nitelikte olmakla birlikte, başvuru tarihinden önceki on iki ay içinde veya rüçhan hakkı talep edilmiş ise rüçhan hakkı tarihinden önceki on iki ay içinde açıklama yapılmış olması buluşa patent verilmesini etkilemez.

42- Türkiye'de yapılan bir Patent/Faydalı Model Belgesi başvurusu diğer ülkelerde de geçerli olur mu?

Cevap:

Hayır. Patent veya Faydalı Model Belgesi başvurularından doğan haklar başvurunun yapıldığı/geçerliliğin sağlandığı ülke ile sınırlıdır. Korumanın talep edildiği ülkelerde tek tek veya bölgesel veya uluslararası başvuru sistemleri uyarınca başvuru yapmak gerekmektedir.

43- Ulusal başvuru nedir?

Cevap:

Bir ülkeye ilk kez yapılan ve yalnız o ülkede koruma istenilen başvuru sistemidir. Bir başka ülkede yapılan bir başvuruya dayalı olarak rüçhan hakkı süresi olan on iki ay içinde rüçhan hakkı talep edilerek yapılan başvuru ulusal patent başvurusudur. Ulusal başvurular, başvuru yapılan ülkelerde birbirinden bağımsız olarak değerlendirilir ve başvuru ülkesinin ulusal yasalarına tabidir. Koruma sadece başvurunun yapıldığı ülke sınırları içinde geçerlidir.

44- Diğer ülkelerdeki patent uygulamalarına ilişkin bilgiye nereden ulaşabilirim?

Cevap:

Dünya Fikri Haklar Örgütü (WIPO) 'nün resmi web sitesinde ülkelerin ulusal uygulamaları derlenmiş ve aşağıda yer alan linkten ulaşılabilir.

Collection of Laws for Electronic Access <http://www.wipo.int/clea/en/>

45- Türkiye'de yapılan bir Faydalı Model Belgesi başvurusu yurtdışında yapılacak bir Patent başvurusu için rüçhan gösterilebilir mi?

Cevap:

Evet. Bir ülkede yapılan bir Faydalı Model Belgesi başvurusu kaynak gösterilerek ve on iki aylık rüçhan hakkı süresinde diğer bir ülkede patent başvurusu yapılabilir. Ayrıca yapılan bir patent başvurusu kaynak gösterilerek ve on iki aylık rüçhan hakkı süresinde diğer bir ülkede faydalı model başvurusu yapılabilir. Başvuru yapılan ülkenin mevzuatı uyarınca talep edilen kriterlerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

46- Uluslararası başvuru nedir?

Cevap:

1 Ocak 1995 tarihinden itibaren Türkiye'nin de üye olduğu, Patent İşbirliği Antlaşması'na (PCT) göre, Türkiye'ye başvuru yaparken veya başvuru yapıldıktan sonra on iki ay içinde, bir Uluslararası Patent Başvurusu yapmak mümkündür. Yapılan tek başvuru ve tek işlem ile antlaşmayı onaylayan üye ülkede koruma sağlanmaktadır. (Üye ülke sayısı 29 Ocak 2010 itibari ile 142) Uluslararası patent başvuru sistemi uluslararası ve ulusal olarak iki aşamadan oluşmaktadır. Uluslararası aşamanın sonlanması ile birlikte süreç, seçilecek ülkelere girişin yapıldığı ulusal aşama olarak devam etmektedir. Ülkelerin birbirinden bağımsız kararları neticesinde belge aşamasına kadar yerine getirilmesi gereken resmi işlemler ülkelerin ulusal mevzuatı uyarınca yerine getirilmektedir.

47- Bölgesel başvuru nedir? (Avrupa Patenti Sözleşmesi)

Cevap:

Türkiye, Avrupa Patenti Sözleşmesi'ne 1 Kasım 2000 tarihinden itibaren katılmıştır. Sözleşme tek bir başvuru ile Avrupa Patenti Sözleşmesine üye 36 ülke için patent alınmasını sağlamaktadır. Avrupa Patenti Sözleşmesi, başvuru, araştırma, inceleme, belge verilmesi veya itiraz süreçlerinden oluşmaktadır. Avrupa Patenti düzenlendikten sonra, istenilen üye ülkelerde geçerlilik (EP validation) sağlanmakta ve her ülkenin ulusal yasalarına göre korunmaktadır.

48- Uluslararası (PCT) ve Avrupa Patenti (EP) arasındaki fark nedir?

Cevap:

Uluslararası patent bir başvuru sistemidir. Başvurunun yapıldığı yetkili Dünya Fikri Haklar Örgütü (WIPO) nezdinde başvuru ve araştırma ve zorunlu olmayan ön inceleme talep aşamaları gerçekleştirilmekte, belge alım aşaması giriş yapılan üye ülkelerin resmi kurumları nezdinde karara bağlanmaktadır. Avrupa Patentinde ise başvuru aşamasından belge verilmesi aşamasına kadar tek yetkili kurum Avrupa Patent Ofisi'dir. Avrupa Patentinin verilmesi sonrasında ülkelerin ikinci bir inceleme ve değerlendirmesi olmaksızın Avrupa Patenti, ulusal resmi kurumların siciline kayıt ettirilerek koruma sağlanmaktadır.

49- Tek bir başvuru ile birden fazla ülkede başvuru yapmak mümkün müdür?

Cevap:

Ulusal başvurular için hayır. Ancak uluslararası (PCT) veya bölgesel (EP, Avrasya, ARIPO, vb.) başvuru sistemlerinden faydalanılarak birden fazla ülkede başvuru yapılabilir.

50- Yurtdışında başvuru ne zaman yapılmalıdır? Rüçhan Hakkı?

Cevap:

Diğer ülkelere başvuru yapılması için, Türkiye'de yapılan, başvuru tarihinden itibaren başlayan on iki aylık zaman söz konusudur. Türkiye'deki başvuru tarihinden itibaren on iki ay içinde, Paris Sözleşmesi'ne üye diğer ülkelere de başvuru yapılması ve bu başvuru sırasında RÜÇHAN HAKKI (Priority) talep edilmesi halinde, Türkiye'deki başvuru tarihi ile diğer ülkelere yapılan başvuru tarihi arasında, üçüncü kişilerin aynı buluş için yapacakları başvurular ve alacakları patentler hükümsüz sayılacaktır.

51- Patent sahibi, patentin tamamından veya bir veya birden çok patent isteminden vazgeçebilir mi?

Cevap:

Evet. Böyle bir durumda patent sahibinin yazılı olarak TPE'ye bu talebini iletmesi gerekmektedir. Vazgeçme, TPE siciline kayıt tarihi itibari ile hüküm doğurmaktadır. Patentten kısmen vazgeçilirse, istem veya istemlerin ayrı bir patentin konusunu teşkil etmesi ve vazgeçmenin patentin kapsamının genişletilmesine ilişkin olmaması şartıyla, vazgeçilmeyen istem veya istemler itibariyle patent geçerli kalır.

52- Patent hakkı hangi hallerde sona erer?

Cevap:

- Koruma süresinin dolması;
 - Patent sahibinin patent hakkından vazgeçmesi;
 - Yıllık ücretlerin ve ek ücretlerin öngörülen sürelerde ödenmemesi;
- Sebeplerin den birinin gerçekleşmesi ile sona erer.

53- Kullanma Zorunluluğu ne demektir?

Cevap:

Patent sahibi patentle korunan buluşu, patentin verildiğine ilişkin ilanın ilgili bültende yayınlandığı tarihten itibaren üç yıl içinde kullanmalıdır.

54- Patentle korunan buluşun fiilen kullanıldığı durumlarda TPE'ye hangi belgeler verilmelidir?

Cevap:

KHK Madde 97 uyarınca buluşun kullanımının kanıtlanması için gerekli belge, Ticaret veya Sanayi Odası veya Meslek Odaları veya Kuruluşları tarafından düzenlenir. Bu belge buluşun kullanıldığı işletmedeki üretimin incelenmesi sonucunda düzenlenir. Belgede patent konusu buluşun uygulandığı/kullanıldığı ve buluş konusu ürünün üretilerek satıldığı belirtilir.

Kullanım, buluş konusu ürünün Türkiye'ye ithal edilmesi şeklinde gerçekleşmekte ise, İthalat Belgesi kullanım belgesi olarak TPE'ye verilebilir.

55- Patentle korunan buluşun fiilen kullanılmadığı durumlarda TPE'ye hangi belgeler verilmelidir?

Cevap:

KHK Madde 100 uyarınca buluşun kullanımına, belirtilen üç yıllık süre içinde geçerli ve patent sahibinin kontrolü ve iradesi dışındaki bir nedenle (örneğin ruhsatlandırma, standartlara uygunluk, teknik, ekonomik veya hukuki nedenler gibi) henüz başlanmamışsa ve bu durum bilgi ve belge ile TPE'ye iletilir ise, kullanım beyanı ile ilgili gereklilik yerine getirilmiş kabul edilir.

56- Kullanım beyanı ne sıklıkta tekrarlanarak TPE'ye iletilmelidir?

Cevap:

KHK Madde 98 uyarınca buluşun kullanılmakta olduğu bir kez belgelendikten sonra, aksi ispat edilmedikçe, patent konusu buluşun kullanıldığı kabul edilecektir. Dolayısıyla, patentin geçerli olduğu sürece kullanımın kanıtlanmasının bir kez yapılması yeterli olacaktır.

57- Yıllık ücret ödemeleri toplu halde yapılabilir mi?

Cevap:

Hayır. İncelemeli patentin koruma süresi yirmi yıl, incelemesiz patentin koruma süresi yedi yıl ve Faydalı Model Belgesi koruma süresi on yıldır. Yıllar bazında resmi yıllık ücret ödemelerinin değişiklik gösterebilmesi ve mevcut uygulama gereğince, yıllık ücret ödemeleri her yıl vadesi içinde yapılmalıdır.

58- Lisanslama Nedir?

Cevap:

Tescil işlemi kesinleşmiş veya tescil işlemi devam etmekte olan buluşların kullanma yetkisi Türkiye genelinde veya belirli bir bölgede geçerli olacak şekilde lisans sözleşmesiyle bir başkasına verilebilir.

Lisans inhisarı lisans veya inhisarı olmayan lisans şeklinde verilebilir. Aksi sözleşmede kararlaştırılmamışsa, lisans inhisarı değildir. Lisans veren buluş konusu ürünü kendisi kullanabileceği gibi , üçüncü kişilere aynı buluşa ilişkin başka lisanslar da verebilir.

İnhisarı Lisans söz konusu olduğu zaman, başkasına lisans veren başkasına lisans veremez ve hakkını açıkça saklı tutmadıkça kendisi de buluşu kullanamaz.

59- Zorunlu Lisansın Verilme Şartları Nelerdir?

Cevap:

Zorunlu lisans, lisans verilmesi teklifinde bulunulmamış bir patent için ve aşağıda belirtilen şartlardan birinin mevcudiyeti halinde verilebilir:

- Patent konusu buluşun kullanılmaması,
- Patent konularının bağımlılığının,

60- Lisans veya devir işlemleri için belge alınması beklenmeli midir?

Cevap:

Patent sahibi, patentten doğan hakkını üçüncü kişilere devir edebilir. Belge alım aşaması öncesinde, Patent veya Faydalı Model Belgesi başvuru sahibi, başvurudan doğan haklarını üçüncü kişilere lisans verebilir veya devir edebilir. Lisans veya devir işlemlerinin hüküm doğurabilmesi için TPE nezdinde sicile kaydının yapılması gerekmektedir.

61- TPE siciline kayıt edilen lisans veya devir diğer ülkelerin resmi ofisleri nezdinde de geçerli sayılır mı?

Cevap:

Hayır. Patent veya Faydalı Model Belgesi veya başvurusundan doğan hakların ulusal olması nedeni ile lisans veya devir işlemlerinin ilgili ülkenin ulusal resmi kurumunda da sicile kayıt ettirilmesi gerekmektedir.

62- Zorunlu lisans nedir?

Cevap:

Patent sahibinin lisans verme teklifine yanıt veren lisans almak isteyen kişi ile anlaşma sağlanamaz ve Türk Patent Enstitüsü'nden istenecek arabuluculuk işlemleri sonuçlanmaz ise, görevli Mahkemeden zorunlu lisans verilmesi talep edilebilir.

Sözleşme lisansının olmaması, lisans verme teklifinin ve arabuluculuk işlemlerinin sonuçlanmaması aşamaları zorunlu lisans işlemlerinin istenilebilmesi için ön koşuldur.

63- TÜBİTAK Patent teşvik programından hangi durumlarda faydalanılamaz?

Cevap:

TPE nezdinde yapılan bir patent başvurusu için aşağıdaki hallerin oluşması durumunda teşvik kesilir.

- İncelemesiz sistemin tercih edilmesi
- Patent faydalı modele dönüştürülmesi
- Patent başvurusunun geri çekilmesi
- Devir, birleşme veya verasetin TPE siciline kayıt edilmesi

gibi durumlarda teşvik uygulaması durdurulur.